

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/233/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813218831
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3813218831.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členov JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľa CEE COLLECT FUND 1 LTD, so sídlom Agiou Nikolaou, 67 - 69, 1.st floor, Flat/Office 103, Egkomi, 2408 Nikózia, Cyprus, zastúpeného BBH advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Bratislava, Gorkého 3, IČO: 36 713 066 proti odporcovi O.. R. R., štátnemu občanovi Slovenskej republiky bytom A. pod R., P. F. č. XXX/XX, o zaplatenie 254,43 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 14. novembra 2013 č. k. 15C/130/2013-67 jednohlasne takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporcovi domáhal zaplatenia 254,43 eur s úrokom z omeškania 8,50% ročne od 23.08.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ sa domáha plnenia zo zmluvy o bežnom účte a poskytovaní produktov a služieb flexiúčtu pôvodne uzavretej so Všeobecnou úverovou bankou a.s. Bratislava, pričom išlo o zmluvu podľa § 708 a nasl. ustanovení Obchodného zákonníka, resp. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka v časti dohodnutých produktov a služieb flexiúčtu. Navrhovateľ odvíja svoj nárok od dojednania povoleného prečerpania na účte, ktoré je v zmluve dojednané ako automaticky nastavené plnenie pri splnení kritérií stanovených bankou. V zmluve sa ďalej uvádza, že banka je oprávnená klientovi zriadiť k bežnému účtu povolené prečerpanie a vo Všeobecných obchodných podmienkach VÚB a.s. pre depozitné produkty v čl. 4.10 je upravené povolené prečerpanie na bežných účtoch spotrebiteľov zriadených do 10.06.2010 a bližšie oprávnenia banky. Svojim charakterom ide zároveň o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. ustanovení Občianskeho zákonníka, pretože poskytnutím povoleného prečerpania banka vlastne poskytuje úver spotrebiteľovi, ktorý sa zaväzuje splácať za určitých podmienok stanovených bankou. Kritériá banky špecifikované v zmluve sú upravené tak, že povolené prečerpanie sa nastaví až po splnení kritérií stanovených bankou. Podľa názoru okresného súdu takéto dojednanie povoleného prečerpania prostriedkov a tým poskytnutie úveru v zmysle § 497 a nasl. ustanovení Obchodného zákonníka je neplatným dojednaním /§ 39 Občianskeho zákonníka/, pretože je neurčité /§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka/. Zo zmluvy nevyplýva dohoda účastníkov o povolení prečerpania prostriedkov, ani právo na zriadenie povoleného prečerpania a toto je poskytnuté z vôle banky až jednostranným konaním, nie sú vzájomne dohodnuté podstatné náležitosti zmluvy o úvere, výška úveru, výška zmluvného úroku, súvisiacich poplatkov a podobne. Okrem toho je takéto dojednanie neplatné /§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka/, pretože ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá nebola dohodnutá individuálne, pretože všetky podmienky poskytnutého prečerpania určuje jednostranne banka bez vôle dlžníka a bez naplnenia písomnej formy

spotrebiteľskej zmluvy. Bez ohľadu na uvedené sú uvedené poplatky, o ktorých platnom dojednaní navrhovateľ neposkytol súdu žiadny dôkaz, ako je poplatok 16,60 eur za spracovanie exekúcie, poplatok za recykláciu 0,15 eur, poplatok - vymáhanie mandát - EOS vo výške 5 eur a podobne, neprimerané, prevyšujú náklady za vykonanie tohto úkonu a spotrebiteľ nemá z neho žiaden prínos a je zrejmé, že tieto boli stanovené a určené jednostranne len bankou. Z prehľadu histórie transakcií - tretia a štvrtá strana vyplýva, že žalovaná suma je tvorená práve len týmito poplatkami za spracovanie exekúcie, zinkasovanie debetného úroku, poplatku za vedenie konta účtu, poplatku za recykláciu a podobne. Ide o poplatky, ktoré vznikli a boli účtované počnúc 31.01.2009 až do 07.04.2011. Keďže súd vyhodnotil plnenie z povoleného prečerpania ako plnenie z neplatného právneho úkonu, nemôže navrhovateľ ani v súvislosti s takýmto neplatným dojednaním uplatňovať poplatky, resp. zmluvné úroky. Navrhovateľovi by vznikol len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 1,2 a § 457 Občianskeho zákonníka. Keďže navrhovateľ vzniesol námietku premlčania a bezdôvodné obohatenie sa v zmysle § 107 ods. 1 občianskeho zákonníka premlčuje v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe a s prihliadnutím na to, že navrhovateľ podal návrh na súd až 27.08.2013 boli by prípadné nároky navrhovateľa premlčané. Súd ďalej uvádza, že vyzýval navrhovateľa a dal mu možnosť vyjadriť sa k platnosti dojednania povoleného prečerpania, ako i uplatňovaných poplatkov, pričom navrhovateľ zostal v konaní pasívny.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť a návrhu vyhovieť. Namietal nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom v časti premlčania žalobného nároku navrhovateľa, teda uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Uviedol, že banka informuje klienta v prípade, že tento splnil podmienky na zriadenie povoleného prečerpania a klient má možnosť odmietnuť poskytnutie tejto služby. Nestotožňuje sa preto s názorom okresného súdu, že sa jedná o jednostranný úkon zo strany banky bez vôle dlžníka a bez naplnenia písomnej formy. Namietal, že by sa mali zmluvy o úvere majúce charakter spotrebiteľskej zmluvy posudzovať podľa Občianskeho zákonníka. Citoval rozhodnutia Krajského súdu v Trnave (sp.zn. 9Co/224/2011) a Krajského súdu v Košiciach (sp.zn. 3Cob/176/2011), a z nich dovodil, že zmluvu o úvere je vždy potrebné posudzovať podľa ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka ako tzv. absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov. Ďalej poukazoval na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Obo 121/2010 a 1 Cdo 120/2010. Podľa jeho názoru, použitie Obchodného zákonníka na tieto vzťahy nemôžu účastníci vylúčiť ani dohodou. Ďalej citoval rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. II. ÚS 3711/11, v zmysle ktorého zmluva o úvere bude vždy absolútnym obchodnoprávnym vzťahom, a to aj v prípade, že jedna zo strán je spotrebiteľ. Citoval komentár JUDr. Imricha Feketeho k ust. § 566 Občianskeho zákonníka str. 1659. Súdu ozrejmoval, že vzhľadom na povahu úverového vzťahu je vo vzťahu k Zákonu o spotrebiteľských úveroch lex generalis práve Obchodný zákonník. Z uvedeného dôvodu preto nesúhlasí so záverom prvostupňového súdu, že na vzťah medzi ním a odporcom nemožno aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka (vrátane úpravy premlčania). Uviedol, že odporca poukázal dňa 10.09.2013 na jeho účet sumu vo výške 3 eur, čo považuje za čiastočné plnenie záväzku odporcu s následkami predpokladanými § 407 ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník. Citoval § 397 Obchodného zákonníka upravujúceho dĺžku premlčacej lehoty a § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka upravujúceho začiatok plynutia tejto lehoty. Citoval rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 32 Cdo/3337/2010. Preto je toho názoru, že peňažný záväzok uplatnený navrhovateľom nebol premlčaný.

Odporca sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.. O odvolaní navrhovateľa rozhodol bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého pojednávanie nebolo potrebné nariaďovať.

V danej veci sa súd stotožnil s názorom okresného súdu, že dojednanie povoleného prečerpania prostriedkov a tým podľa § 710 Obchodného zákonníka poskytnutie úveru v zmysle § 497 a nasl. ustanovení Obchodného zákonníka je neplatným dojednaním /§ 39 Občianskeho zákonníka/, pretože je neurčité /§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka/. Nie sú vzájomne dohodnuté podstatné náležitosti zmluvy

o úvere výška úveru, výška zmluvného úroku a podobne. Nejestvuje určitá a zrozumiteľná dohoda (v zmysle písomného návrhu -oferty a jeho písomného prijatia- akceptácie odporcom) v písomnej forme obsahujúca podstatné náležitosti zmluvy o úvere uvedené konkrétnymi údajmi. Navrhovateľ nepredložil súdu takýto dôkaz (takúto dohodu) a dokonca ani iný dôkaz, z ktorého by uvedené konkrétne náležitosti boli zrejme. Preto mal súd za to, že predmetné dojednanie povolenom prečerpaní na účte je neplatné. Z neplatného právneho úkonu sa nemožno domáhať plnenia. Vzniká však nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Aj tento nárok sa premlčiava. Navrhovateľ v odvolaní namieta použitie nesprávneho právneho predpisu Občianskeho zákonníka pri posudzovaní premlčania.

Vychádzajúc z európskej legislatívy (Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách) a z § 52 Občianskeho zákonníka, ktoré treba vykladať v spojení s európskou legislatívou vtedy platnou a účinnou a s dôvodovou správou k následnej novelizácii zákonom č. 568/2007 Z. z., podľa ktorého tam uvedený výpočet právnych foriem spotrebiteľských zmlúv je len demonštratívny a teda spotrebiteľskou zmluvou môžu byť aj iné zmluvy, je aj predmetná zmluva spotrebiteľskou zmluvou. Spĺňa totiž náležitosti spotrebiteľskej zmluvy pozitívne vymedzené v citovanom ustanovení. Zmluva uzatvorená účastníkmi spĺňa súčasne náležitosti typovej zmluvy podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. v znení účinnom a platnom ku dňu uzavretia zmluvy. V danej veci banka je dodávateľom- právnickou osobou, podnikateľom, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporca je spotrebiteľom- fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci obchodnej činnosti. Banka zmluvu uzatvárala vo viacerých prípadoch a klient - spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Obsah tejto zmluvy vrátane všeobecných obchodných podmienok nie je výsledkom rokovania strán, ale bol bankou ako dodávateľom vzhľadom k jeho postaveniu silnejšej strany v danom vzťahu určený vopred bez toho, aby odporca mal možnosť individuálne ovplyvniť znenie zmluvy.

Aj keď zmluva o úvere v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka zakladá absolútny obchodný vzťah t.j. spravuje sa treťou časťou Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov, pri posúdení veci je potrebné vzhľadom na vyššie uvedené posúdenie aplikovať zároveň príslušné všeobecné ustanovenia kogentného charakteru prvej časti Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy. V ich zmysle boli stanovené špecifické medze pôsobnosti úpravy Obchodného zákonníka pre záväzkové vzťahy. Podľa kogentnej úpravy sa pre obchodné záväzkové vzťahy, v ktorých jednou zo strán je osoba, ktorá nie je podnikateľom, použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka a ustanovení osobitných zákonov smerujúcich k ochrane spotrebiteľa v tých prípadoch, keď je to v prospech strany, ktorá nie je podnikateľom, teda podľa okolností to ustanovenie, ktoré je v prospech strany, ktorá nie je podnikateľom, alebo tie ustanovenia, ktoré sú pre ňu výhodnejšie. V takých prípadoch platí v určitom rozsahu pre zmluvné strany dvojaký právny režim: pre podnikateľa platí v plnom rozsahu úprava Obchodného zákonníka platí a pre nepodnikateľa, síce tiež úprava Obchodného zákonníka, ale s odchýlkou, že pokiaľ je to v jeho prospech, platí, namiesto úpravy podľa Obchodného zákonníka, príslušné ustanovenie Občianskeho zákonníka.

Aplikovanie ustanovení Obchodného zákonníka o premlčaní na danú vec považoval odvolací súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa za pre spotrebiteľa nevýhodné a zhoršujúce jeho postavenie. S Obchodným zákonníkom je totiž spojená dlhšia štvorročná premlčacia doba (ktorá má práve pre stranu v postavení dlžníka v danej veci aj spotrebiteľa rozhodujúci význam, keďže jemu vzniká dlh - povinnosť na majetkové plnenie, ktoré je predmetom premlčania), v porovnaní s kratšou premlčacou dobou v Občianskom zákonníku (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.01.2011 sp.zn. 5M Cdo 20/2009) a zároveň je spojené nové plynutie premlčacej doby v prípade platenia úroku, ktoré sa považuje za uznanie záväzku ohľadne sumy, z ktorej sa úroky platia a v prípade čiastočného plnenia záväzku, ktoré sa považuje za uznanie zvyšku dlhu, čo Občiansky zákonník nepozná. Práve tohto ustanovenia sa navrhovateľ dovoľával pri posudzovaní premlčania, keď uviedol, že odporca zaplatil na účet 3 eurá. Z uvedených skutočností vyplýva, že uzavretá zmluva je v danom prípade občianskoprávnou zmluvou a práva a povinnosti z nich vyplývajúce je potrebné posudzovať podľa pre spotrebiteľa výhodnejšieho Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na vyššieuvedené odôvodnenie sa odvolací súd stotožnil s posúdením veci súdom prvého stupňa, ktorý posudzoval premlčanie práva podľa Občianskeho zákonníka a to ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka (dvojočné premlčacia lehota subjektívna).

Na dôvažok odvolací súd uvádza, že aj v prípade, ak by sa posudzovala daná problematika len podľa Obchodného zákonníka, Obchodný zákonník inštitút bezdôvodného obohatenia vôbec nepozná, zákonodarca inštitút bezdôvodného obohatenia nepomenoval v súvislosti s premlčaním, len v ustanovení § 394 v súvislosti s premlčaním upravil niektoré osobitné skutkové podstaty vzniku bezdôvodného obohatenia a v súvislosti s bezdôvodným obohatením z neplatného právneho úkonu v § 394 ods. 2 uvádza len začiatok plynutia lehoty (od plnenia). Preto jestvujú názory aj súdov vyššieho stupňa, že aj na obchodnoprávne vzťahy v rýdzo podnikateľskom prostredí sa v prípade bezdôvodného obohatenia uplatňuje úprava premlčania podľa § 107 Občianskeho zákonníka.

Keďže žalovaná suma je tvorená poplatkami, ktoré vznikli a boli účtované od 31.01.2009 do 07.04.2011, navrhovateľ mohol právo po prvýkrát vykonať (uplatniť na súde) deň po márnom uplynutí dňa zaúčtovania t.j. od 01.02.2009 až do 08.04.2011. V danej veci premlčacia doba skončila až 08.04.2013 (§ 122 ods. 2). Návrh došiel súdu dňa 27.08.2013. Z toho nepochybne vyplýva, že návrh bol podaný až po uplynutí dvojočnej premlčacej doby. V predmetnej veci bola námietka premlčania dôvodná, súd preto nemôže nárok na zaplatenie dlhu navrhovateľovi priznať. K námietke navrhovateľa, že dňa 10.09.2013 odporca zaplatil na účet sumu 3,- eur a tým svoj dlh priznal, odvolací súd uvádza, že Občiansky zákonník, podľa ktorého súd premlčanie v danom právom vzťahu posudzuje, nepozná uznanie záväzku faktickými úkonmi ako je čiastočné plnenie záväzku a preto s takýmto úkonom nespája pretrhnutie premlčacej doby a plynutie novej premlčacej doby. Okrem toho uvedenú skutočnosť navrhovateľ v rozpore s § 120 ods. 4 O.s.p., o ktorom bol súdom prvého stupňa riadne poučený v predvolaní, uvádza (uplatňuje) až v odvolaní teda po vyhlásení uznesenia, ktorým sa dokazovanie na súde prvého stupňa skončilo, preto na ňu ako na novú skutočnosť odvolací súd neprihliada.

N doplnenie dôvodov správneho rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva, že navrhovateľ neunesol ani bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno ohľadom právnej dôvodnosti žalovanej sumy. Neuviedol ani súdu nepredložil a neoznačil dôkazy, na základe čoho účtoval odporcovi poplatky v uplatňovanej výške. Súd nie je povinný sám vyhľadávať potrebné tvrdenia za navrhovateľa a vyhľadávať potrebné dôkazy. Nie je povinný po nich pátrať ani by tak dosť dobre nemohol urobiť, pretože by musel vyhľadávať skutočnosti, ktoré sa týkajú rozmanitých súkromných vzťahov medzi účastníkmi. Tie mu nie sú pravidelne známe a vôbec dostupné. Ako uviedol súd prvého stupňa, navrhovateľ neuviedol, čo tvorí istinu akú časť poplatky /aké, podľa čoho sú uplatňované/. Ak si účastník nesplní povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, teda neunesie bremeno tvrdenia, má to ten procesný následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak sa jedná o rozhodnú skutočnosť podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok nepriaznivé rozhodnutie.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Keďže s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je vecne správny, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému odporcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si nárok na náhradu trov odvolacieho konania návrhom neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a zo spisu mu ani žiadne trovy nevyplynuli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.